Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

17 септември 2015 година*

„Обжалване — Конкуренция — Картели — Пазар на парафинови восъци — Пазар на суров парафин — Нарушение, извършено от дъщерно дружество, притежавано изцяло от дружество майка — Презумпция за решаващо влияние, упражнявано от дружеството майка върху дъщерното дружество — Отговорност на дружеството майка, произтичаща единствено от неправомерното поведение на дъщерното му дружество — Съдебно решение, с което се намалява размерът на глобата, наложена на дъщерното дружество — Последици за правното положение на дружеството майка“

По дело C-597/13 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 22 ноември 2013 г.,

Total SA, установено в Курбьовоа (Франция), за което се явяват É. Morgan de Rivery и É. Lagathu, avocats,

жалбоподател,

като другата страна в производството е:

Европейска комисия, за която се явяват É. Gippini Fournier и P. Van Nuffel, в качеството на представители,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: T. von Danwitz, председател на състава, A. Rosas, E. Juhász (докладчик), D. Šváby и A. Prechal, съдии,

генерален адвокат: N. Wahl,

секретар: V. Tourrès, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 15 януари 2015 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 26 март 2015 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: френски.

Решение

1 С жалбата си Total SA (наричано по-нататък „Total“) иска да бъде отменено решението на Общия съд на Европейския съюз по дело Total/Комисия (T-548/08, EU:T:2013:434, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), с което Общият съд отхвърля жалбата на жалбоподателя с главно искане — частична отмяна на Решение C(2008) 5476 окончателен на Комисията от 1 октомври 2008 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/39.181 — Восъци за свещи) (резюме, публикувано в ОВ C 295, 2009 г., стр. 17, наричано по-нататък „спорното решение“), а при условията на евентуалност — искане за отмяна или намаляване на размера на наложената на жалбоподателя глоба.

Обстоятелства, предхождащи спора и спорното решение

2 В обжалваното съдебно решение се установява следното:

„1 С[ъс спорното] решение [Европейската] комисия установява, че жалбоподателят […] и почти изцяло притежаваното от него дъщерно дружество Total France SA [(наричано по-нататък „Total France“)] заедно с други предприятия са нарушили член 81, параграф 1 [ЕО] и член 53, параграф 1 от Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) [, от 2 май 1992 г. (ОВ L 1, 1994 г., стр. 3)], като са участвали в картел на пазара на парафинови восъци в Европейското икономическо пространство (ЕИП) и на германския пазар на суров парафин

2 Адресати на [спорното] решение са следните дружества: […], както и жалбоподателя и неговото дъщерно дружество […].

3 Парафиновите восъци се произвеждат от суров нефт в рафинерии. Използват се за производството на продукти като свещи, химикали, гуми за превозни средства и автомобилни продукти, както и в промишленото производство на каучук, опаковки, лепила и дъвки (съображение 4 от [спорното] решение).

4 Суровият парафин е суровината, необходима за производството на парафинови восъци. Произвежда се в рафинерии като вторичен продукт при производството на базови масла от суров нефт. Освен това суровият парафин се продава на крайни клиенти като например производителите на плоскости от дървесни частици (съображение 5 от [спорното] решение).

5 Комисията започва своето разследване, след като с писмо от 17 март 2005 г. [едно дружество] я уведомява за съществуването на картел […] (съображение 72 от [спорното] решение).

6 В съответствие с член 20, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), на 28 и 29 април 2005 г. Комисията извършва проверки на място в помещенията на […] Total [France] (съображение 75 от [спорното] решение).

7 Що се отнася до Total France, проверките са извършени въз основа на решение на Комисия от 18 април 2005 г., с което на жалбоподателя и на контролираните от него пряко или непряко предприятия, включително Total France, се разпорежда да допуснат извършването на проверка на основание член 20, параграф 4 от Регламент № 1/2003 […].

8 На 28 април 2005 г. Total France е уведомено за решението [на Комисията от 18 април 2005 г.] за извършване на проверка Жалбоподателят не е уведомяван за решението.

9 На 3 ноември 2005 г. и на 27 ноември 2006 г. Total France получава искания за предоставяне на информация от Комисията и им отговаря съответно на 23 декември 2005 г. и на 13 декември 2006 г. На 30 януари 2007 г. Total France получава допълнителни въпроси от Комисия и им отговаря на 4 април 2007 г.

10 На 29 май 2007 г. Комисията изпраща изложение на възраженията [до адресатите на спорното решение], сред които са жалбоподателят и Total France (съображение 85 от [спорното] решение).

11 С писмо от 13 август 2007 г. жалбоподателят представя становище в отговор на изложението на възраженията […].

12 На 10 и 11 декември 2007 г. Комисията провежда устно изслушване, в което жалбоподателят участва.

13 След устното изслушване жалбоподателят получава няколко искания за предоставяне на информация от Комисията. Исканията от 21 декември 2007 г. и 29 май 2008 г. се отнасят до оборотите на жалбоподателя и Total France, по-специално на пазарите на парафинови восъци и на суров парафин. Искането от 4 април 2008 г. се отнася до същността на нарушението, в което е участвало Total France. Жалбоподателят отговаря съответно на 20 февруари, 8 април и 10 юни 2008 г., като същевременно отбелязва, че не е знаел за твърдяното нарушение на Total France.

14 Съгласно [спорното] решение, служители на Total France са участвали в нарушението през цялото му времетраене. Комисията съответно приема, че Total France носи непосредствена отговорност за съществуването на картела (съображения 555 и 556 от [спорното] решение). Комисията посочва, че жалбоподателят притежава поне 98 % от капитала на Total France и въз основа на това може да се презюмира, че жалбоподателят е упражнявал решаващо влияние върху поведението на Total France, тъй като двете дружества са били част от едно и също предприятие (съображения 557—559 de [спорното] решение). В отговор на писмен въпрос на Общия съд относно самоличността на другите собственици на Total France, жалбоподателят уточни, че той притежава и останалата част от капитала на дружеството, но непряко. Така в хода на производството се установи, че Total France е дъщерно дружество, притежавано изцяло от жалбоподателя през разглеждания период.

15 Наложените в разглеждания случай глоби са изчислени въз основа на Насоките относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 (ОВ C 210, 2006 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264) […], които са в сила към момента на съобщаване на изложението на възраженията [на адресатите на спорното решение]“.

3 Членове 1 и 2 от спорното решение гласят:

„Член 1

Изброените по-долу предприятия са нарушили член 81, параграф 1 [ЕО], както и, считано от 1 януари 1994 г., член 53 от Споразумението за ЕИП, като през посочените периоди са участвали в продължено споразумение и/или в съгласувана практика в сектора на парафиновите восъци на общия пазар, а от 1 януари 1994 г. — и в ЕИП:

[…]

Total France […]: от 3 септември 1992 г. до 28 април 2005 г. и

Total […]: от 3 септември 1992 г. до 28 април 2005 г.

По отношение на изброените по-долу предприятия и за съответно посочените периоди нарушението засяга и суровия парафин, продаван на крайни клиенти на германския пазар:

Total France […]: от 30 октомври 1997 г. до 12 май 2004 г. и

Total […]: от 30 октомври 1997 г. до 12 май 2004 г.

[…]

Член 2

За посоченото в член 1 нарушение се налагат следните глоби:

[…]

Total France […], съвместно и солидарно с Total […]: 128 163 000 EUR“.

4 В съображение 577 от спорното решение Комисията констатира, че повечето доводи на Total се основат на възможността на дъщерното дружество да действа самостоятелно в рамките на текущото управление на търговската му дейност. В съображение 578 от спорното решение Комисията прави някои изводи относно понятието „самостоятелност в действията“ на дъщерно дружество, и по-специално стига до заключението, че „упражняването на решаващо влияние върху търговската политика на дъщерно дружество не изисква ежедневна намеса в оперативното му управление“.

5 В същото съображение Комисията добавя следното:

„Всъщност [Total] признава, че изпълнява роля по институционално координиране и контрол върху стратегическите насоки и че разполага с правомощието да одобрява или да не одобрява най-важните инвестиции или всяко по-голямо изменение на дейностите в рамките на групата. Това доказва, че [Total], в качеството си на дружество майка, има интерес и играе роля по отношение на своите дъщерни дружества като акционер, желаещ да защити финансовите си интереси на собственик и интересите си в областта на търговската стратегия. [Total] дава насоки и по някои други теми като политиката за човешките ресурси, воденето на консолидираните счетоводни отчети, определянето на данъчната политика на групата и някои други хоризонтални оперативни задачи, като например индустриалната сигурност, околната среда, управлението на средствата при спазване на етиката, дейностите по финансиране и др., които се намират в ръцете на [Total] за сметка на цялата група“.

6 В съображения 579—582 от спорното решение Комисията разглежда твърденията на Total за липса на припокриване в управленските отговорности между дружеството майка и дъщерното дружество, тъй като дъщерното дружество никога не получавало указания от дружеството майка относно политиката, която трябва да се следва в търговията с парафинови восъци, и никога не осведомявало дружеството майка за дейността си на въпросния пазар и накрая, тъй като парафиновият восък бил доста странична дейност, както за дъщерното дружество, така и за дружеството майка. В съображение 585 от спорното решение Комисията стига до заключението, че представените от Total данни не са достатъчни за оборването на презумпцията за упражняване на решаващо влияние, произтичаща от прякото или непрякото притежаване от негова страна на почти целия капитал на дъщерното му дружество Total France.

Обжалваното съдебно решение

7 На 16 декември 2008 г. жалбоподателят подава в секретариата на Общия съд жалба, с която иска главно отмяна на спорното решение в засягащата го част, изтъквайки седем основания в подкрепа на искането си. При условията на евентуалност жалбоподателят също така иска отмяна или намаляване на размера на глобата, която му е наложена солидарно с Total France, и в това отношение изтъква две основания. По същество жалбоподателят твърди, че не е могъл да упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното си дружество и съответно то е имало самостоятелно поведение на пазара. Поради това, като се има предвид, че самият жалбоподател не взел участие в разследвания картел, той не можел да носи отговорност за неправомерното поведение на дъщерното му дружество. Жалбоподателят също така оспорва изчислената от Комисията продължителност на нарушението, извършено от дъщерното му дружество. С обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля всичките основания.

8 В точка 73 от обжалваното съдебно решение Общият съд възпроизвежда дословно изводите на Комисията, изложени в съображение 578 от спорното решение. В точки 74—99 от обжалваното съдебно решение Общият съд разглежда всеки от доводите на Total относно самостоятелността в действията на дъщерното му дружество и в точка 102 от обжалваното съдебно решение приема за основателна констатацията на Комисията, че жалбоподателят не е успял да обори презумпцията за упражняване на решаващо влияние от негова страна върху търговската политика на дъщерното му дружество.

9 В точки 215—219 от обжалваното съдебно решение Общият съд разглежда доводите на Total относно продължителността на участието в нарушението на дъщерното му дружество и в точка 224 от обжалваното съдебно решение постановява следното:

„Що се отнася до упражняването на правомощията му за пълен съдебен контрол, Общият съд заключава, че жалбоподателят не е доказал със спорното решение да са допуснати грешки или нарушения, които да дават основание за отмяна или намаляване на наложената му глоба. Общият съд също така намира, че с оглед на всички обстоятелства по случая, по-специално тежестта и продължителността на извършеното от жалбоподателя нарушение, размерът на наложената му глоба е подходящ“.

Решение Total Raffinage Marketing/Комисия (T-566/08)

10 Решение Total Raffinage Marketing/Комисия (T-566/08, EU:T:2013:423) е постановено в същия ден, в който е постановено обжалваното в настоящото дело съдебно решение, и с него Общият съд намалява на 125 459 842 EUR наложената глоба на дъщерното дружество Total France, чийто правоприемник е Total Raffinage Marketing SA, като същевременно отхвърля останалата част от жалбата, която това дружество е подало паралелно с жалбата на дружеството си майка Total. Общият съд приема, че когато е определяла коефициента за умножение, отразяващ продължителността на участието на Total France в нарушението, Комисията е нарушила принципите на пропорционалност и равно третиране, като е приравнила периодите на участие от 7 месеца и 28 дни за парафиновите восъци и от 6 месеца и 12 дни за суровия парафин на участие от цяла година. От друга страна обаче, в обжалваното съдебно решение Общият съд не намалява в същата степен наложената на Total глоба.

По жалбата

11 Настоящата жалба съдържа шест основания. С първото и третото си основание жалбоподателят твърди, че макар неговата отговорност изцяло да произтича от отговорността на дъщерното му дружество, по отношение на него Общият съд не извършил същото намаляване на размера на

глобата, наложена на дъщерното му дружество, каквото предоставил на последното. Така без каквото и да било правно основание Общият съд утежнил наложената на жалбоподателя санкция. С второто основание жалбоподателят твърди, че Общият съд допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като не отменил спорното решение поради неизпълнение от страна на Комисията на задължението ѝ за мотивиране. С изтъкнатите при условията на евентуалност четвърто, пето и шесто основание жалбоподателят иска от Съда въз основа на правомощието му за изменение и предвид всички обстоятелства по случая да определи на жалбоподателя глоба в същия размер, който е бил определен за дъщерното му дружество.

12 Най-напред трябва да се разгледа второто основание, а след това заедно да се разгледат първото и третото основание от жалбата.

По второто основание

Доводи на страните

13 Total твърди, че при упражняването на контрола си за законосъобразност Общият съд допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като не отменил спорното решение поради неизпълнение от страна на Комисията на задължението ѝ за мотивиране. Всъщност Комисията не анализирала доводите, изтъкнати от жалбоподателя с цел да обори презумпцията за решаващо влияние от негова страна върху търговската политика на дъщерното му дружество.

14 Според Total контекстът в настоящия случай е аналогичен с този, по който е постановено решение Elf Aquitaine/Комисия (C-521/09 P, EU:C:2011:620, т. 167), и съответно за Комисията е трябвало да важат по-високи изисквания за мотивиране по въпроса защо според нея представените от жалбоподателя доказателства не са достатъчни за оборване на презумпцията. Жалбоподателят изтъкнал редица доказателства с тази цел, като например самостоятелността на дъщерното му дружество, неосведомяването от страна на последното на дружеството майка за дейността му на пазара и липсата на указания от дружеството майка към дъщерното ѝ дружество относно управлението на дейността на последното. Комисията обаче не дала отговор по тези доказателства и това съставлявало липса на мотиви, тоест съществено процесуално нарушение, което Общия съд трябвало да вземе предвид служебно, тъй като е абсолютно основание за отмяна (вж. решение Siemens и др./Комисия, C-239/11 P, C-489/11 P и C-498/11 P, EU:C:2013:866, т. 321).

15 След като не било възможно да се определи кои са точките от спорното решение, в които се дава подробен отговор на посочените от жалбоподателя доказателства, Общият съд трябвало служебно да разгледа въпроса за липсата на мотиви в спорното решение като основание за отмяна и да я постанови. Вместо да се позове на това основание, в точки 75—102 от обжалваното съдебно решение Общият съд извършил собствена преценка на всяко от доказателствата, влизайки в ролята на Комисията.

16 Според Комисията това основание е недопустимо, тъй като с него жалбоподателят се опитва да измени разглеждания пред Общия съд предмет на спора, изтъквайки за първи път пред Съда основание във връзка с липсата на мотиви в спорното решение. Според Комисията абсолютният характер на основанието за отмяна поради липса на мотиви позволява на съда да го разгледа служебно, но не означава, че Общият съд е длъжен служебно да проверява всички неизтъкнати пред него аспекти на мотивите, тъй като в противен случай решението му ще бъде отменено.

17 Според Комисията посочените от жалбоподателя доказателства — а именно финансовата самостоятелност на дъщерното дружество спрямо него, наличието на местно ръководство на дъщерното дружество, липсата на комуникация между дружеството майка и дъщерното му

дружество относно дейността на последното, както и второстепенното значение на свързаната с незаконосъобразния картел дейност в оборота на дружеството майка — са доводи, които са били изтъкнати в рамките на четвъртото основание от подадената до Общия съд жалба за отмяна и са се отнасяли до наличието на явна грешка в преценката, допусната от Комисията в спорното решение, а не до липсата на мотиви на това решение. Общият съд отговорил на посочените основания, с които се целяло да се обори презумпцията за упражняване на решаващо влияние. Така в рамките на анализа на това основание от жалбата Общият съд не бил сезиран с въпрос относно мотивите, а с въпрос по същество.

Съображения на Съда

18 Съгласно практиката на Съда задължението за мотивиране на актовете на Съюза, предвидено в член 296, втора алинея ДФЕС, представлява съществено процесуално изискване, което трябва да се разграничава от въпроса за обосноваността на мотивите, тъй като той спада към законосъобразността по същество на спорния акт (вж. решения Elf Aquitaine/Комисия, C-521/09 P, EU:C:2011:620, т. 146 и цитираната съдебна практика и Gascogne Sack Deutschland/Комисия, C-40/12 P, EU:C:2013:768, т. 46).

19 В разглеждания случай жалбоподателят оспорва пред Общия съд извършената в точка 578 от спорното решение преценка на доказателствата, изтъкнати от жалбоподателя с цел да обори презумпцията за решаващо влияние. Той твърди, че Комисията неправилно отхвърлила доказателствата, изложени с цел да се установи липсата на решаващо влияние от негова страна върху търговското поведение на дъщерното му дружество, като същевременно не твърди, че в това отношение Комисията не е изпълнила задължението си за мотивиране в спорното решение.

20 Както е видно от точка 8 от настоящото решение, трябва да се отбележи, че след като Общият съд възпроизвежда дословно изводите на Комисията, изложени в съображение 578 от спорното решение, в точки 74—99 от обжалваното съдебно решение Общият съд разглежда всеки от доводите на Total относно самостоятелността в действията на дъщерното му дружество и в точка 102 от обжалваното съдебно решение приема за основателна констатацията на Комисията, че жалбоподателят не е успял да обори въпросната презумпция.

21 Впрочем първата част от второто основание по същество се основава на същите доводи, които жалбоподателят изтъква пред Общия съд с цел да оспори не евентуално неизпълнение на задължението за мотивиране, а твърдяно неправилно приложение на презумпцията за решаващо влияние. На етапа на настоящото производство по обжалване обаче жалбоподателят вече не оспорва основателността на анализа на Общия съд, който се съдържа в тези точки от обжалваното съдебно решение, а твърди единствено, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като не е санкционирал твърдяната непълнота на мотивите на спорното решение във връзка с отхвърлянето на представените от жалбоподателя доказателства с цел да обори презумпцията за решаващо влияние.

22 Следователно на етапа на настоящото производство по обжалване с посочената част се въвежда нов довод, с който се оспорва правилността на мотивите в спорното решение относно приложението на презумпцията за решаващо влияние. Ето защо следва да се приеме, че посочената част е недопустима, тъй като в производството по обжалване правомощията на Съда по принцип се свеждат до преценка на правното разрешение, дадено във връзка с обсъдените основания пред съдилищата, които се произнасят по съществото на спора (в този смисъл вж. решение Gascogne Sack Deutschland/Комисия, C-40/12 P, EU:C:2013:768, т. 52).

23 Тъй като първата част от второто основание е недопустима, втората част от същото основание, с която жалбоподателят твърди, че Общият съд е заменил мотивите на спорното решение, също трябва да се отхвърли, тъй като тя непременно предполага анализ на мотивите на това решение.

24 Следователно основанието трябва да се отхвърли изцяло.

По първото и третото основание

Доводи на страните

25 Според Total, като се има предвид, че в основата на вменената му отговорност и наложената му солидарно глоба стои единствено отговорността на дъщерното му дружество, Общият съд утежнил наложената на дружеството майка санкция, намалявайки размера на наложената на дъщерно дружество глоба, без да извърши такова намаляване по отношение на дружеството му майка. Тъй като въпросната отговорност била с изцяло производен характер, разликата между размерите на глобите, наложени на дружеството майка и на дъщерното му дружество, а именно сумата от 2 704 158 EUR, представлявала лишена от всякакво правно основание глоба. В допълнение, това изменение на естеството на отговорността на Total било извършено в обжалваното съдебно решение, без в някакъв момент от производството да му бъде дадена възможност да изложи становището си по този въпрос, което представлявало нарушение на неговото право на защита.

26 Според жалбоподателя разглежданият случай е еднакъв с този, по който е постановено решение Комисия/Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29), в което, след като констатира, че отговорността на дружеството майка е изцяло производна и вторична спрямо отговорността на дъщерното дружество и съответно зависи от последната, Съдът изравнява размера на наложената глоба на дружество майка към намаления размер на глобата, наложена на дъщерното му дружество. Съответно в разглеждания случай жалбоподателят се намирал в положението на дружество майка, чиято отговорност е изцяло производна от отговорността на дъщерното му дружество. Според жалбоподателя, след като определената по отношение на него продължителност на участието в разглежданото нарушението може да бъде единствено идентична с определената такава по отношение на дъщерното му дружество и след като намаляването на наложената на дъщерното му дружество глоба се дължи единствено на намаляването на същата продължителност по отношение само на това дружество, Общият съд трябвало да използва правомощието си за изменение, както това било направено в решение Комисия/Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29), и да съобрази размера на глобата, определена на дружеството майка, с размера на окончателно наложената глоба на дъщерното му дружество.

27 Total добавя, че обжалваното съдебно решение и решение Total Raffinage Marketing/Комисия (T-566/08, EU:T:2013:423) са постановени в един и същ ден от един и същ съдебен състав, поради което с решението си да не измени размера на наложената на жалбоподателя глоба Общият съд нарушил принципа на недопускане на дискриминация при разглеждането на два случая, отнасящи се до едни и същи факти и засягащи два субекта от едно и също предприятие. Освен това в рамките на правомощието си за изменение съдът на Съюза имал право да изменя размера на глобата. От друга страна обаче, той нямал право да изменя солидарния и общ характер на отговорността и на произтичащата от това глоба по отношение на субектите, образуващи едно и също предприятие, когато отговорността на дружеството майка зависи единствено от отговорността на дъщерното му дружество. Следователно, изменяйки солидарния и общ характер на отговорността на Total и на дъщерното му дружество — и съответно на наложената им глоба — Общият съд допуснал грешка при прилагане на правото.

28 Според Комисията доводите на жалбоподателя са неоснователни, тъй като стоящата в основата им отправна точка, а именно че с отхвърлянето на жалбата на жалбоподателя Общият съд утежнил отговорността му, е неправилна. Така, отхвърляйки жалбата, Общия съд оставил непокътнати както отговорността на жалбоподателя, така и размера на глобата като цяло. Определеното от Общия съд намаляване на размера на наложената на дъщерното дружество глоба нямало никакви последици по отношение на обхвата на отговорността на жалбоподателя, който продължавал да дължи заплащането на пълния размер на глобата.

29 Според Комисията фактът, че Total се е оказало единственият длъжник на Комисията за част от глобата, не означава, че наложената му глоба е изменена, а е просто неизбежна последица от преценото от Общия съд в решение Total Raffinage Marketing/Комисия (T-566/08, EU:T:2013:423) намаляване на размера на глобата, наложена на съдлъжника на Total. По принцип положението на дружество майка, на което солидарно е наложена глоба с дъщерното му дружество, не можело да се разграничава от положението на други правни субекти, които носят солидарна отговорност и които се оказват съдлъжници по отношение на наложената глоба. В хипотезите на солидарно задължаване за заплащането на глоба, намаляването на размера ѝ в полза на един от съдлъжниците неизбежно правело другия съдлъжник лично отговорен за сумата, съответстваща на намаляването.

30 Според Комисията съответното дружество майка и неговото дъщерно дружество винаги могат да подадат заедно една-единствена жалба срещу решението, с което им се налага глоба. Ако дружеството майка реши да поиска отмяна и изменение на наложената му глоба със собствена жалба, решението по тази жалба зависело от изтъкнатите с тази цел доводи, а не от евентуалните доводи, изтъкнати от дъщерното му дружество в паралелна жалба. При всички положения въведените от Съда условия в решение Комисия/Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29) относно „идентичността на предмета“ на паралелните жалби, подадени от дружествата майки и дъщерните им дружества, в разглеждания случай не били изпълнени. Макар Total и дъщерното му дружество действително да оспорвали пред Общия съд извършената от Комисията преценка на продължителността на участието в нарушението, Общият съд все пак намалил наложената на дъщерното дружество глоба въз основа на доводи, които самото то — а не дружеството майка — изтъкнало.

Съображения на Съда

31 С първото и третото си основание жалбоподателят оспорва невземането предвид от Общият съд на решение Total Raffinage Marketing/Комисия (T-566/08, EU:T:2013:423) в обжалваното съдебно решение при намаляването на наложената на Total France глоба на 125 459 842 EUR. Жалбоподателят твърди, че съгласно съдържащата се в решение Комисия/Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29) практика на Съда, Общият съд е бил длъжен да намали въпросната глоба и по отношение на Total.

32 Правото на конкуренцията на Съюза се отнася до дейността на предприятията. Авторите на Договорите са решили да използват понятието „предприятие“, за да обозначат извършителя на нарушение на правото на конкуренцията, който може да бъде санкциониран въз основа на членове 101 ДФЕС и 102 ДФЕС, а не други понятия като понятията „дружество“ или „юридическо лице“, използвани в член 54 ДФЕС (вж. решение Комисия и др./Siemens Österreich и др., C-231/11 P—C-233/11 P, EU:C:2014:256, т. 41 и 42 и цитираната съдебна практика).

33 Понятието за предприятие обозначава всеки субект, който извършва икономическа дейност, независимо от правния му статут и начин на финансиране. Посоченото понятие трябва да бъде схващано като обозначаващо една стопанска единица, макар от правна гледна точка тази единица да е съставена от няколко физически или юридически лица. Когато подобен стопански

субект нарушава правилата на конкуренцията, съгласно принципа на личната отговорност същият следва да отговаря за това нарушение (вж. решение Комисия и др./Siemens Österreich и др., C-231/11 P—C-233/11 P, EU:C:2014:256, т. 43 и 44 и цитираната съдебна практика).

34 В този контекст при определени обстоятелства дадено юридическо лице, което не е извършител на нарушение на правото на конкуренцията, може въпреки това да бъде санкционирано за неправомерните действия на друго юридическо лице, щом като двете лица са част от един и същи стопански субект и в този смисъл формират предприятието, нарушило член 101 ДФЕС (вж. решение Комисия и др./Siemens Österreich и др., C-231/11 P—C-233/11 P, EU:C:2014:256, т. 45).

35 Така дружеството майка може да понесе отговорност за поведението на дъщерно дружество, когато дружеството майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество (в този смисъл вж. решение Akzo Nobel и др./Комисия, C-97/08 P, EU:C:2009:536, т. 58 и 59 и цитираната съдебна практика).

36 Ако дружество майка притежава изцяло капитала на дъщерното си дружество, съществува оборима презумпция, според която посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество (вж. решение Akzo Nobel и др./Комисия, C-97/08 P, EU:C:2009:536, т. 60 и цитираната съдебна практика).

37 В разглеждания случай Комисията вменява на Total отговорността на Total France, като съвместно и солидарно им налага глоба в размер на 128 163 000 EUR. Както бе посочено в точка 10 от настоящото решение, с решение Total Raffinage Marketing/Комисия (T-566/08, EU:T:2013:423) Общият съд намалява наложената глоба на дъщерното дружество Total France на 125 459 842 EUR.

38 Съдът приема, че когато отговорността на дружеството майка е изцяло производна от отговорността на дъщерното му дружество и същевременно никакъв друг фактор не индивидуализира поведението, за което се търси отговорност от дружеството майка, отговорността на последното не може да надхвърля отговорността на дъщерното му дружество (в този смисъл вж. решение Комисия/Tomkins, C-286/11 P, EU:C:2013:29, т. 37, 39, 43 и 49).

39 Прилагането на произтичащите от тази съдебна практика принципи от страна на юрисдикциите на Съюза налага да са изпълнени някои процесуални изисквания, а именно дъщерното дружество и дружеството майка да са подали паралелни жалби със същия предмет (вж. решение Комисия/Tomkins, C-286/11 P, EU:C:2013:29, т. 49). Съдът прави уточнението, че понятието „същият предмет“ не изисква еднакъв обхват на жалбите на тези дружества и на посочените от тях доводи (вж. решение Комисия/Tomkins, C-286/11 P, EU:C:2013:29, т. 43).

40 Трябва да се констатира, че в разглеждания случай тези изисквания са изпълнени. Всъщност, подобно на дружеството майка и съответното дъщерно дружество в случая, по който е постановено решение Комисия/Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29), както Total, така и Total France са подали жалба срещу спорното решение и тези жалби са с един и същ предмет, що се отнася по-специално до продължителността на нарушението.

41 Макар в решение Комисия/Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29) Съдът да се произнася само по възможността в рамките на жалба, подадена от дружество майка, чиято отговорност е изцяло производна от отговорността на дъщерното му дружество, да се взема предвид резултатът от подадената от последното жалба, то същевременно от практиката на Съда, и по-специално от решение Areva и др./Комисия (C-247/11 P и C-253/11 P, EU:C:2014:257, т. 136—138), следва, че ако посочените в предходните точки процесуални изисквания са изпълнени, дружеството майка,

чиято отговорност е изцяло производна от отговорността на дъщерното му дружество, по принцип трябва да се ползва от евентуалното намаляване на отговорността на дъщерното му дружество, за която дружеството майка е понесло отговорност.

42 От това следва, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като не е взел предвид резултата от решение Total Raffinage Marketing/Комисия (T-566/08, EU:T:2013:423).

43 Следователно първото и третото основание от жалбата са основателни.

44 Съответно обжалваното съдебно решение трябва да бъде отменено в частта, в която Общият съд не изравнява размера на наложената на Total глоба към размера на глобата, наложена на Total France.

45 При това положение, а и предвид постановеното в същия ден решение по дело Total Marketing Services/Комисия (C-634/13 P, EU:C:2015), изтъкнатите при условията на евентуалност четвърто, пето и шесто основание от жалбата не следва да се разглеждат.

46 Съгласно член 61, първа алинея, второ изречение от Статута на Съда на Европейския съюз, ако жалбата е основателна, Съдът може, в случай че отмени решението на Общия съд, да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това. Настоящият случай е именно такъв.

47 Въз основа на съображенията, изложени в точки 38—44 от настоящото решение, размерът на наложената на Total глоба трябва да се сведе до размера на наложената на дъщерното му дружество Total France глоба, посочен в точка 1 от диспозитива на решение Total Raffinage Marketing/Комисия (T-566/08, EU:T:2013:423).

48 Поради това размерът на глобата, наложена съвместно и солидарно на Total и Total France в член 2 от спорното решение, следва да се определи на 125 459 842 EUR.

По съдебните разноски

49 Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато жалбата е неоснователна или когато е основателна и Съдът се произнася окончателно по спора, той се произнася по съдебните разноски.

50 Съгласно член 138, параграф 1 от този правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Освен това в член 138, параграф 3 от същия регламент се предвижда, че ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания, всяка страна понася направените от нея съдебни разноски. Съдът обаче може да реши една от страните да понесе, наред с направените от нея съдебни разноски, и част от съдебните разноски на другата страна, ако обстоятелствата по делото оправдават това.

51 В това отношение, с оглед на обстоятелствата по делото, Total следва да понесе три четвърти от направените от Комисията и от него съдебни разноски в настоящото производство по обжалване и в производството пред Общия съд, а Комисията следва да понесе една четвърт от направените съдебни разноски от нея и от Total в двете производства.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

1) Отменя решение на Общия съд на Европейския съюз Total/Комисия (T-548/08, EU:T:2013:434) в частта, в която Общият съд не изравнява размера на наложената на Total SA глоба към размера на глобата, наложена на Total Raffinage Marketing SA с решение Total Raffinage Marketing/Комисия (T-566/08, EU:T:2013:423).

2) Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.

3) Размерът на глобата, наложена съвместно и солидарно на Total SA и Total Raffinage Marketing SA в член 2 от Решение C(2008) 5476 окончателен на Комисията от 1 октомври 2008 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/39.181 — Восъци за свещи), се определя на 125 459 842 EUR.

4) Total SA понася три четвърти от направените от Европейската комисия и от него съдебни разноски в настоящото производство по обжалване и в първоинстанционното производство.

5) Европейската комисия понася една четвърт от направените от нея и от Total SA съдебни разноски в настоящото производство по обжалване и в първоинстанционното производство.

Подписи